

DUBBELINTERVIEW JANNEKE WIJNIA
EN WIM VAN MOURIK

‘We missen het contact met de leden’

Tekst: Toon van der Stok
Foto: Anjo de Haan

De sector heeft twee roerige jaren achter de rug. Met PFAS, stikstof en daarvoor al de mestfraude zijn drie onderwerpen genoemd die veel van Cumela vragen. Directeur Janneke Wijnia en voorzitter Wim van Mourik maken aan de hand van de vier nieuwe kernwaarden de balans op en kijken naar de toekomst.

VERBONDEN

Als er één punt uit de kernwaarden is waar Cumela nu moeite mee heeft, dan is het wel het verbonden blijven. Voor voorzitter Wim van Mourik is dat zelfs wel het grootste probleem voor de vereniging van deze tijd. “Als bestuur en organisatie missen we het contact met onze leden en collega’s. In het bestuur lukt het nog wel met een digitale vergadering, dan kun je wel je standpunten bepalen, maar als ondernemer wil je gewoon direct contact. Dat is wat bij een vergadering of bijeenkomst hoort. Niet alleen kennis opdoen, maar ook even horen hoe het met de ander gaat, hoe hij zaken aanpakt en wat hij heeft meegemaakt.”

Een groep is ook veel aandacht vraagt en waarmee directeur Janneke Wijnia zich sterk verbonden voelt, zijn de agrarische loonwerkers. “Die ondernemers vormden de basis van onze organisatie, maar voelen nu de enorme druk op de agrarische sector. Een sector waar ze zich van oudsher ook sterk mee verbonden voelen. Je merkt dat ook bij de demonstraties. Hoewel het om problemen gaat waarmee ze zelf niet direct te maken hebben, gaan onze ondernemers toch in groten getale mee naar Den Haag.”

Het zijn acties waar Van Mourik wel eens wat vraagtekens bij plaatst. “Ik vind dat sommigen er te emotioneel in zitten en meer aan de klant dan aan zichzelf denken. Dan zie ik de beelden van een loonwerker die zicht vastrijdt met een drieasser en die beelden gaan nooit meer van het internet. Dit gaat ten koste van ons imago. Ondertussen

gaat de transitie waar de landbouw in zit gewoon door, linksom of rechtsom.”

Voor Cumela ligt daar ook de uitdaging. “Het is een groep ondernemers die klem zit. Ze zijn sterk georiënteerd op de agrarische sector en zien het werk verdwijnen. Ze hebben er vaak bewust voor gekozen om geen ander werk te gaan doen en kunnen nu lastiger schakelen. Als organisatie denken we er nu wel over na hoe we die ondernemers kunnen helpen om te schakelen naar andere activiteiten.”

INTEGER

Een beladen onderwerp binnen Cumela sinds de ophef omtrent de mestfraude is integriteit, want juist daardoor gaat bij de sectie Mest de aandacht nu vooral uit naar systemen om fraude te vermijden. En is er een commissie Integriteit gekomen, waar ook Wim van Mourik deel van uitmaakt,

‘HET IS TOCH RAAR DAT WE DISCUSSIËREN OVER MEST ALS KUNSTMESTVERVANGER. DAT IS DE OMGEKEERDE WERELD’

maar voor hem is het veel meer dan dat. “Het is ook de manier waarop je bestuurt. Voor ons betekent dat werken op inhoud. We zijn niet van de grote woorden en het gehaibaai die je bij andere organisaties ziet. Dat is best wel eens moeilijk, want je ziet dat andere organisaties met een

oud-politicus als voorzitter meer politiek dan op inhoud gestuurd zijn en meer aandacht lijken te krijgen. Toch hebben wij daar onze positie verworven. Dat merk je als je in overleg zit, zoals laatst met de top van Rijkswaterstaat en minister Cora van Nieuwenhuizen. Dan voeren anderen eerst het woord, maar komen ze ook bij mij als vertegenwoordiger van Cumela terecht, juist vanwege onze praktische manier van kijken.”

Voor Wijnia gaat het bij dit punt ook om de manier waarop je met bestuurders en leden omgaat. “Natuurlijk willen wij geen bestuurders die worden verdacht van fraude. Als dat gebeurt, treden we op, maar het is niet gemakkelijk, want een verdenking is niet voldoende. In Nederland ben je tenslotte pas schuldig als de rechter je heeft veroordeeld. Ik vind het belangrijker hoe we nu bestuurlijk met zaken omgaan. Bij ons gaat het om de inhoud en zoeken we het contact, al hebben

we er geen moeite mee om er af en toe fors in te gaan. Helaas speelt ook dat juist met de mest, want er komen te veel maatregelen op ons af waarbij geen rekening wordt gehouden met onze ondernemers, zoals de twintig-gradenregel (een verbod om met de zodenbemester mest uit te rijden bij temperaturen boven de twintig graden; red.) of de nieuwe ideeën voor de mestwetgeving waarbij alle mest zou moeten worden verwerkt. Dan schuwen we het niet om er even met een gestrekt been in te gaan. Gelijk daarna gaan we echter ook aan de slag om in overleg te gaan om onze positie te bevechten en te markeren. Dat is voor mij ook integriteit.”

PROFESSIEONEEL

Hoewel PFAS en stikstof vooral negatief zijn voor de sector hebben ze Cumela als organisatie wel geholpen, stellen Van Mourik en Wijnia vast. “Het

zijn onderwerpen waar we dankzij onze deskundigheid nu een duidelijke plaats hebben verworven. Bij PFAS hadden we Gerben Zijlstra en Nico Willemsen, die juist door hun inhoudelijke kennis een belangrijke rol hebben gespeeld bij het oplossen van het probleem”, stelt Wijnia trots vast. “Datzelfde zien we bij stikstof. Juist door onze deskundigheid zit onze beleidsmedewerker Teun Jansen nu in de taskforce van VNO-NCW die samen met het ministerie zoekt naar oplossingen. Hoe moeilijk dat ook is.”

Van Mourik zag dat ook terug in de grote demonstratie op het Malieveld in 2019. “Daar werden we feitelijk ingehaald door de druk vanuit de achterban. Terwijl we nog binnen VNO-NCW aan het overleggen waren over een ludieke actie bleken de ondernemers namelijk al een stuk verder. Dankzij het contact dat we met de organisatoren hadden en de kracht van onze organisatie en de betrokken medewerkers konden we het toch in goede banen leiden. Daar was best vrees voor, maar het mooie was dat het toch een gecontroleerde actie bleef.”

PRAKTISCH

Als er één punt is waar Wim en Janneke wat botsen in hun opvatting is het de manier van omgaan met corona. Waar Janneke namens de organisatie strak vasthoudt aan de regels en contact zoveel mogelijk beperkt, zou Wim dat wat praktischer willen invullen. “Ik zie vertegenwoordigers ook nog gewoon langskomen. Sommigen blijven inderdaad weg, maar anderen bellen eerst of komen gewoon langs en vragen in de deur of ze verder mogen komen. Dat zou Cumela volgens mij ook kunnen doen, want wat is het risico als iemand van huis uit naar een ondernemer gaat, daar afstand houdt en misschien nog een ander bedrijf bezoekt? Dan is de kans op besmetting bijna nihil.”

Het is een opvatting die Janneke snapt, maar waarbij zij te maken heeft met de andere kant. “Wij proberen binnen VNO-NCW strengere maatregelen zo veel mogelijk te voorkomen. Daar maak je dan afspraken om contacten zoveel mogelijk te voorkomen. Als organisatie heb je daarin ook een verantwoordelijkheid. Anderzijds zien we ook dat het in sommige gevallen noodzakelijk is om toch bedrijven te bezoeken en hebben we daar aangepaste afspraken over gemaakt.”

‘DE POLITIEK WIL ONS HOREN VANWEGE ONZE PRAKTISCHE KIJK OP ZAKEN’

Soms is de organisatie ook wel te praktisch en vergeet die de eigen boodschap uit te dragen, constateren ze. “Neem het mestoverschot. Wij vinden het heel normaal dat we dat als sector gewoon oplossen. Dat we voor al die mest in binnen- en buitenland gewoon een plekje vinden, waardoor er in Nederland helemaal geen probleem is. Dat vergeten we echter te vertellen en goed uit te dragen”, stelt Wijnia vast. “Daar zouden we best meer aandacht aan kunnen geven.”

Nog zo iets is de discussie rond kunstmestvervangers, stelt Van Mourik verwonderd vast. “Dat is toch feitelijk onzinnig. Ooit kwam kunstmest er als mestvervanger en aanvulling op dierlijke mest. Het is toch raar dat we nu discussiëren over mest als kunstmestvervanger. Mest is gewoon een mooi product. Dat moet je echter niet eerst verwerken, waardoor er een duur product ontstaat, dat niet past bij de vraag van onze klanten. Dat kan veel praktischer en slimmer. Daar zullen wij altijd voor strijden.”